

EĞİTİM İÇİN DAYANIŞMA

Adıyaman Köy Okulları Durum Raporu

2024

İÇİNDEKİLER

- Ön Söz 1
- 6 Şubat Depremleri 2
- Dayanışma İnsanları'nın Hikayesi 3
- Türkiye'de Çocuk Hakları ve Eğitim Hakkı 5
- Deprem Sonrası Öğrencilerin Durumu 11
- Deprem Sonrası Öğretmenlerin Durumu 13
- Deprem Sonrası Okulların Durumu 15
- Eğitim için Dayanışma 17
- Proje ve Süreç Değerlendirmesi 27
- Sahadan Tespitler ve Öneriler 32
- Süreçte Bir Araya Geline Kuruluşlar 35
- Son Söz 37

ÖN SÖZ

Dayanışma İnsanları, 6 Şubat 2023 depremlerinden sonra Adıyaman'da kurulan yerel bir gençlik sivil toplum kuruluşu olarak birçok alanda, farklı öznelerle yönelik önemli çalışmalar hayata geçirmiştir. İnsani yardım odağında başlanan bu yolculuk, gençlik, kalkınma ve afetlere karşı dayanıklılığı artırma odağında devam etmektedir. Derneğin ilk projelerinden biri, depremden etkilenen köy okullarında okuyan öğrencileri desteklemek amacıyla kırtasiye malzemesi desteği sağlamak üzerine gerçekleştirilmiş ancak bu çalışma sadece kırtasiye seti dağıtımıyla sınırlı kalmamış, Dayanışma İnsanları Adıyaman Köy Okulları Durum Raporunu hazırlayarak, köy okullarındaki çok yönlü ve çeşitlilik gösteren ihtiyaçları kayıt altına almış, raporlamıştır.

Bu ilk proje ve raporun ardından Dayanışma İnsanları, köy okullarında çeşitli projeler gerçekleştirmeye devam etmiştir. Gerçekleştirilen bu projeler, köy okullarında anlık ihtiyaçları karşılamakla kalmayıp, aynı zamanda bağışçıların desteklerini doğru kanallara yönlendirmesine de destek olmuştur. Kolektif olarak elde edilen çıktılar, çalışmaların temelinde bir "eşleştirme modeli" olduğunu ortaya koydu: *Bir köy okulunda bir ihtiyaç var, köy okulunu desteklemek isteyen bir bağışçı var ve bu iki taraf arasında kolaylaştırıcılık yapan Dayanışma İnsanları var!* Bu süreç, Eğitim için Dayanışmanın büyütülmesi gerektiğini göstermiştir. Böylelikle eşleştirme yaklaşımını sürdürülebilir bir teknolojik altyapıya dönüştürülmesine karar verilerek, Eğitim için Dayanışma Platformu, bu ihtiyaca cevap veren bir sistem olarak ortaya çıkmıştır. Bu platform sayesinde, Adıyaman'daki köy okullarının ihtiyaçlarını karşılamak için bireysel ve kurumsal bağışçılar ile okullar arasında hızlı ve etkili bir köprü kurmayı hedeflemekteyiz.

Projenin bir diğer bileşeni ise kapasite güçlendirme yaklaşımı olarak kurgulanmıştır. Kolektif güçlenmeye inanan bir yerel dernek olarak, bu proje kapsamında hem köy okullarındaki aktörleri hem de bu çalışmayı hayata geçiren gençleri alanında uzman olan sivil toplum kuruluşlarıyla birlikte güçlendirerek çalışmanın etkisi arttırılmak istenmiştir. Proje kapsamında farklı alanlarda uzmanlaşmış sivil toplum örgütleri, gençlere ve öğretmenlere eğitimler vererek güçlenmelerine katkı sunmuşlardır. Sivil Toplum için Teknoloji Derneği, platformun geliştirilmesine katkı sağlarken, Köy Okullarını Destekleme Derneği (KODA) ve FİSA Çocuk Hakları Merkezi, gençlere ve öğretmenlere çeşitli eğitimler gerçekleştirmiştir. İhtiyaç Haritası da Yan Yanayız Projesi kapsamında köy okullarındaki öğretmenlere psiko-sosyal destek sağlayarak katkı sunmuştur. Deprem sonrası Adıyaman'da kurulan Adıyaman Sivil Toplum Dayanışma Grubu ve bu grup altında ortaya çıkan birçok alt dayanışma grubu tarafından yaratılan "rekabetçi değil dayanışmacı sivil toplum yaklaşımı" bu projede de devam ettirildi ve projemizin hedeflerine ulaşmasında bizlere inanılmaz bir güç kattı. Diliyoruz ki, Adıyaman'da hayata geçirdiğimiz ve sürdürülebilir bir model sunan Eğitim için Dayanışma Projesi, farklı bölgelerdeki köy okulları başta olmak üzere eğitim ortamlarını ve aktörlerini desteklemek için yaygınlaşan bir modele dönüşür. Biz, eğitimde fırsat eşitsizliği tamamen ortadan kalkana kadar Dayanışma İnsanları olarak çalışmaya devam edeceğiz.

Projenin hayata geçmesi sürecinde emeği geçen kurumlara ve kişilere teşekkür etmeden bu önsözünü bitirmek istemeyiz. En büyük teşekkürümüz, projemizin destekçisi olan BCause Vakfı'na ve bizi BCause Vakfı ile tanıştıran sevgili TÜSEV Ekibi'ne. Ayrıca, yukarıda adlarını tek tek saydığımız sivil toplum paydaşlarımıza; çalışmalara katılım ve destek sağlayan gençlere, öğretmenlere, idarecilere ve çocuklara; tüm bu yükü omuzlayan tüm Dayanışma İnsanlarına sonsuz teşekkürler!

6 ŞUBAT DEPREMLERİ

Türkiye doğal afetler açısından yüksek riskli bir ülkedir. Türkiye'nin %66'sı fay hatları üzerindedir ve Dünya Risk Haritası 2023 verilerine göre risk sıralamasında 30. sıradadır. Ortalama riskin 4 katı fazla bir risk barındırıp, kırılabilirlikte dünya ortalamasının üzerindedir ve toplam nüfusun %70'i afet riski yüksek bölgelerde yaşamaktadır. Bu durum; 6 Şubat 2023 tarihli Kahramanmaraş Pazarcık ve Elbistan merkezli 7,7 ve 7,6 Richter büyüklüğündeki ardışık depremlerde kendi göstermiştir. Ankara Yıldırım Beyazıt Üniversitesi Göç Politikaları Uygulama ve Araştırma Merkezi'nin Raporu'na göre depremde etkilenen illerde kayıtlı vatandaşlarının sayısı 14.013.194'tür. Bu sayı Türkiye nüfusunun %16,43'üne tekabül etmektedir. Bölgede yaşanan göç hareketi kaynaklı kayıt dışılıkla rakamın daha da fazla olduğu düşünülmektedir. Türkiye Cumhuriyeti Cumhurbaşkanlığı Strateji ve Bütçe Başkanlığı tarafından yayınlanan deprem raporuna göre Türkiye genelindeki çocuk (0-17 yaş) nüfusunun yüzde 21,3'ü (4.805.937 çocuk), genç (18- 29 yaş) nüfusun yüzde 16,7'si (2,6 milyon genç), yaşanan depremde etkilenen 11 ilde yaşamaktadır (Kahramanmaraş ve Hatay Depremleri Raporu, 2023). Yaşanan felaketten dolayı, resmi rakamlara göre 50.783 kişi hayatını kaybetmiş ve 107.204 kişi yaralanmıştır ve toplamda 680 bin civarında bina kullanılmaz hale gelmiş, yaklaşık 2,4 milyon insan barınma sorunu ile karşı karşıya kalmıştır (On İkinci Kalkınma Planı – Madde 244).

Türkiye'nin siyasi ve toplumsal istikrarsızlığın yoğun olduğu bir coğrafyada konumlanmış olmasıyla doğal afet risklerine insan kaynaklı krizlerin eklenmesinden endişe edilmektedir. Sosyolojik açıdan afetler, tehlikeli jeolojik doğa olaylarının insan hayatını ve sosyal yaşamı etkilemesi olarak tanımlanabilir. Başka deyişle deprem, tek başına bir doğa olayıdır ancak 6 Şubat depremleri örneğinde olduğu gibi toplumun statükosunu bozmasıyla afet olarak kabul edilmektedir. Yaşanan bu afet durumu, bölge şartları ve imkânlar nedeniyle halen devam etmektedir.

Toplumdaki dezavantajlı grupları daha yoğun şekilde etkileyen afetler eşitsizlikleri derinleştirmektedir. Süreçte insan hakları ihlallerini arttırmakta, acil durum şartları adı altında temel sosyal haklar göz ardı edilmekte, önceliklendirme krizleri yaşanmakta ve pek çok etik ihlal gerçekleşmektedir. Ekonomik, sosyal ve psikolojik açıdan pek çok sonucu bulunan 6 Şubat depremleri, 100. Yılı kutlayan Türkiye Cumhuriyeti'nin tarihinde büyük bir acı ve bedeli ağır bir ders olarak kayıtlara geçmiştir.

DAYANIŞMA İNSANLARI'NIN HİKAYESİ

Dayanışma İnsanları Derneği, 6 Şubat depremleri sonrası Adıyaman'da bir yardım deposunda gönüllülük ve sorumlu vatandaşlık bilinci ile Türkiye'nin farklı yerlerinden ve yerelden bir araya gelen, afet sonrası akut dönemde çalışmalarda bulunan gençlerle ve yine aynı sebeple bölgede bulunan sivil toplum profesyonelleri tarafından afet şartları altında 17 Mayıs 2023 tarihinde resmî olarak kurulmuştur.

Süreçte kendi dayanışma deneyimlerinden yola çıkarak, görülen ihtiyaçlar ve yapılabilecekler üzerine; birlikte çalışmayı deneyimlemiş ve insan onuruna yakışır çalışma yürütmeyi ilke olarak benimsemiş bir ekip tarafından dayanışmayı sürdürmek ve büyütmek amacıyla kurulan Dayanışma İnsanları Derneği, başta Adıyaman'da olmak üzere daha fazla gencin, sivil toplum ve gönüllülük çalışmaları ile tanışması, deprem bölgesinde ve Türkiye'de gençler arasında dayanışma kültürünün gelişmesi, sivil toplum bilincinin artması ile beraber kapsayıcı bir kalkınma ve yeniden yapılanma sürecinin yürütülmesini için çalışmalar gerçekleştirmektedir.

Uzun süre boyunca deprem bölgesinde ihtiyaç duyulan acil yardım faaliyetlerini sürdüren Dayanışma İnsanları, gençlerin ve deprem sonrasında yeniden yapılanma sürecinde olan şehrin, gelişen yeni ihtiyaçları doğrultusunda başta gençlerin desteklenmesi ve güçlendirilmesi olmak üzere, gönüllülük, kalkınma ve haklar odağında faaliyetlerini çeşitlendirmiştir.

Yardım ve destek çalışmaları ile hak temelli çalışmalar, hibrit bir modelle gerçekleştirilirken dayanışmanın gücüne inanılarak; kendi alanlarında uzman sivil toplum kuruluşları, kamu kurumları ve özel sektörden kurumlar ile ortaklıklar geliştirmeye özellikle önem verilmiştir. Bir arada bulunma halini, birlikte iyi yaşam ve dayanışma için bir model olarak tanımlandığı dernek ekibinde ilk defa gönüllü çalışmalara katılan gençler olduğu gibi on yılı aşkın süredir sivil toplum ve diğer farklı alanlarda çalışan profesyoneller de yer almaktadır.

Gençlerle birlikte deprem bölgesine, farklı kimliklerden birçok gence yönelik çalışmalar gerçekleştiren, dayanışmayla bir araya gelmiş Dayanışma İnsanları bu çalışmalarını sürdürmeyi ve etki alanını genişletmeyi hedeflemektedir.

TÜRKİYE'DE ÇOCUK HAKLARI VE EĞİTİM HAKKI

Çocuk hakları, çocukların doğuştan sahip oldukları temel hakları ifade eder ve bu haklar; çocukların sağlıklı bir şekilde büyüebilmeleri, eğitimlerinin aksatılmadan sürdürülmesi, güvenli bir ortamda yaşamaları, şiddetten ve istismardan korunmaları gibi geniş bir yelpazeyi kapsar. Türkiye'de eğitim, her çocuğun temel hakkı olarak kabul edilmekle birlikte, son yıllarda özellikle doğal afetler ve toplumsal koşullar nedeniyle pek çok çocuk eğitim hakkından mahrum kalmaktadır. Bu zorluklar, eğitim sisteminin sürdürülebilirliğini ve çocukların eğitime erişimini doğrudan etkilemektedir. Eğitim Hakkı, Türkiye'nin de taraf olduğu Birleşmiş Milletler Çocuk Haklarına Dair Sözleşme'de tanınmaktadır ve çocukların en önemli haklarından biri olarak kabul edilir. Ancak Türkiye'de eğitim hakkı; ekonomik, coğrafi ve kültürel engeller nedeniyle her çocuk için eşit şekilde sağlanamamaktadır. Özellikle kırsal ve dezavantajlı bölgelerdeki çocuklar, eğitim fırsatlarından yeterince yararlanamamaktadır. Bununla birlikte, devletin eğitimde fırsat eşitliğini sağlamaya yönelik çeşitli politikaları olsa da hâlâ önemli eşitsizlikler ve zorluklar bulunmaktadır. Deprem, savaş, göç ve diğer doğal afetler gibi durumlar, çocukların eğitim hakkını doğrudan etkilemektedir. Türkiye'de özellikle deprem gibi felaketlerin ardından, çocukların eğitime erişimi daha da zorlaşmaktadır. Depremden etkilenenler, çocuklarını güvenli okullara göndermek konusunda büyük zorluklarla karşılaşmaktadırlar. Ayrıca, eğitim altyapısının zarar görmesi, öğretmen eksikliği ve psikolojik destek hizmetlerinin yetersizliği, bu zorlukları artırmaktadır.

Özellikle kırsal ve dezavantajlılaştırılmış bölgelerdeki çocuklar, eğitim fırsatlarından yeterince yararlanamamaktadır. Bununla birlikte, devletin eğitimde fırsat eşitliğini sağlamaya yönelik çeşitli politikaları olsa da hâlâ önemli eşitsizlikler ve zorluklar bulunmaktadır.

Deprem Sonrası Eğitim

6 Şubat 2023'te yaşanan Kahramanmaraş merkezli iki büyük deprem, Türkiye'nin güneydoğu ve çevresindeki bölgelerde büyük yıkıma yol açmış ve bu bölgelerdeki birçok çocuk eğitim hayatından geri kalmıştır. Yaşadığımız deprem sonrası eğitime ara verilmek zorunda kalınmış ve eğitim öğretim yılının ikinci dönemi tam anlamıyla yapılamamıştır. Okulların açılma süreci depremden etkilenen illere göre de kademe kademe değişmiştir.

27 Mart 2023 itibari ile ilçe bazlı okullar açılmaya başlanmıştır. Adıyaman'ın Kahta, Gerger, Sincik, Samsat ve Çelikhan ilçelerinde eğitim yalnızca Çevre ve Şehircilik İklim Değişikliği Bakanlığının sağlam raporu verdiği okullarda başlamıştır. Bu süreç yalnızca deprem bölgesinde bu şekilde ilerlemiş, depremden etkilenmemiş 71 ilde bir aylık verilen aranın ardından 20 Şubat tarihinden itibaren okullarda eğitim öğretim yüz yüze devam etmiştir. Okulların farklı tarihlerde açılması, çocuklar arasında eğitim açısından eşitsizlik durumları meydana getirmiştir. Deprem bölgesinde yaşayan ailelerin bir kısmı imkanları dahilinde çocuklarının eğitimi için başka şehirlere gitmek durumunda kalmıştır. Deprem, özellikle afet bölgelerindeki okul binalarını büyük ölçüde tahrip etmiştir. Birçok okul ya tamamen yıkılmış ya da ağır hasar almıştır. Bu durum, çocukların eğitime devam edebilmesini ciddi şekilde engellemiştir. Deprem sonrasında Milli Eğitim Bakanlığı Adıyaman'da 78 okullun inşası için eğitim yatırımı gerçekleştirmiştir. Bu eğitim yatırımları farklı illerde yalnızca devlet eli ile değil duyarlı vatandaşların desteği ile de gerçekleştirilmiştir. Ancak, bu tür yatırımlar devletin asli sorumluluğu olan eğitim alanında sadece bir destek olarak yer almalıdır. Birleşmiş Milletler Çocuk Haklarına Dair Sözleşmesinin 28. Maddesi uyarınca devletler eğitim hizmetlerini sağlama yükümlülüğüne sahiptir. Bu tür projeler duyarlı vatandaşların destekleriyle güçlendirilebilir ancak asli sorumluluk devlete aittir.

Eğitimdeki iyileşme için devletin başta altyapı ve öğretmen desteği olmak üzere kapsamlı ve sürdürülebilir bir plan uygulaması önemlidir.

Depremin hemen ardından, eğitimde aksamaları en aza indirmek amacıyla bakanlıklar tarafından geçici çözüm olarak eğitim çadırları kurulmuştur. Bu eğitim çadırları, çadır veya konteyner kentler içerisinde faaliyet göstermiştir. Ancak bu geçici eğitim alanları, kalıcı bir eğitim ortamı sağlamakta zorlanmış, altyapı eksiklikleri ve sınıf sayılarının yetersizliği nedeniyle, eğitim kalitesi ciddi şekilde etkilenmiştir. Ayrıca eğitim çadırları her bölgede kurulamamıştır. Öğretmen yetersizliği de sorunlardan biri olarak kendini göstermiştir. Birçok öğretmen ne yazık ki depremde hayatını kaybetmiş ya da kendi evlerini ve ailelerini kurtarmak için afet bölgesinden uzaklaşmıştır. Bu durum, eğitimde sürekliliği sağlamada büyük bir engel teşkil etmektedir. Öğretmenlerin afet bölgesine yeniden dönmesi ve eğitime katılım sağlaması zaman almış, geçici öğretmen ve uzman desteği ile eğitim verilmeye çalışılmıştır.

Deprem Sonrası Eğitimde Psikolojik ve Fiziksel Zorluklar

Deprem bölgesindeki okullarda eğitime devam etmek, sadece fiziksel altyapı eksiklikleriyle değil, aynı zamanda psikolojik etkilerle de mücadele etmeyi gerektirmiştir. Yaşanan afet ve acil durum sonrası çocuklar farklı şekilde etkilenip çeşitli tepkiler verebilmektedir. 6-12 yaş çocuklarda (İlkokul Dönemi) okula gitmeyi istememe ya da reddetme, dikkatini toplayamama, daha hareketli olma, yerinde duramama, kolay sinirlenme, saldırganlık gösterme, daha önce hiç yapmadığı zarar verici davranışları yapma gibi davranışlar görülmektedir. 13-18 (Ergenlik Dönemi) yaş çocuklarda ise isteklerde azalma, enerji kaybı, ilgisizlik, kendine zarar verici davranışlarda bulunma gibi davranışlar görülebilmektedir (Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı, 2023). Bu gibi nedenlerle, okullar deprem sonrası dönemde sadece ders verilen yerler değil, aynı zamanda psiko-sosyal destek sunulması gereken mekânlar haline gelmiştir. Çocukların yaşadıkları travmaların eğitim süreçlerine etkisi, öğretmenler ve uzmanlar tarafından sürekli takip edilmesi gereken bir durum olmuştur.

Deprem sonrası eğitimin sürdürülebilirliği, sadece okulların yeniden inşa edilmesi ile değil, aynı zamanda çocukların psikolojik, fiziksel ve sosyal iyileşme süreçlerinin tamamlanması için çok yönlü bir yaklaşım uygulanmasını gerektiriyor. Deprem bölgesindeki okullarda eğitime devam etmenin zorlukları, bu tür felaketlerin eğitim sistemine olan etkilerini ve afet sonrası çocukların eğitim haklarının korunmasının ve buna hazırlıklı olmanın önemini acı şekilde göstermiştir.

Deprem sonrası eğitimde yaşanan zorlukların üstesinden gelebilmek için çok yönlü bir yaklaşım gerekmektedir. Eğitim altyapısının yeniden inşası, taşımali eğitim sisteminin iyileştirilmesi, psikolojik destek hizmetlerinin güçlendirilmesi, hijyen koşullarının sağlanması ve beslenme ihtiyaçlarının düzenli karşılanması gibi alanlarda atılacak adımlar, çocukların eğitim hakkını güvence altına almak adına hayati öneme sahiptir. Bu süreç, devletin asli sorumluluğu olmakla birlikte ek olarak sivil toplum kuruluşları, yerel yönetimler ve diğer aktörlerin iş birliğiyle daha etkili bir şekilde uygulanması gerekmektedir. Afet sonrası eğitimin sürdürülebilirliği ve düzenli hale gelmesi yalnızca okul binalarının inşasıyla sağlanamayacağı kesindir.

Hijyen Desteği ve Taşımali Eğitim

Millî Eğitim Bakanlığı'nın deprem sonrası süreçte 'Kamu Tasarruf Paketi' altında okullarda hijyen desteğinde kesintiye gitmesi, okul hijyeninin sağlanması konusunda büyük zorluklar yaratmıştır. Özellikle afet bölgelerinde barınma merkezlerinde ve okullarda temel hijyen koşullarının sağlanamaması, çocukların sağlıklarını tehlikeye atmıştır. Hijyen malzemelerinin sağlanamaması, deprem sonrasındaki mevcut olumsuz eğitim ortamındaki sorunları arttırmış ve birçok okulda eğitim süreçlerinin daha da etkilenmesine neden olmuştur. Okulların hijyen ihtiyacı, yerel yönetimler, veliler, okul aile birlikleri, bağışçılar ve sivil toplum örgütleri tarafından karşılanmaya çalışılsa da tüm ihtiyacı karşılamaya ne yazık ki yetmemektedir.

Taşımalı eğitim de bu dönemde önemli bir gündem maddesi olmuştur. Okulların hasar görmesi sebebiyle okullar birleştirilmiş veya geçici olarak belirli merkezlerde kurulmuştur. Öğrencilerin bu okullara ulaşım konusu taşımalı eğitim sorununu kendisiyle birlikte getirmiştir. Depremi etkilediği köylerde ve kırsal alanlarda birçok çocuk okula gitmekte zorluk yaşamıştır. Ancak taşımalı eğitimde yaşanan ulaşımdaki aksaklıklar nedeniyle yeterince verimli olmamış ve okula ulaşamayan bu sebeple eğitime devam edemeyen çocuk sayısında artış yaşanmıştır. Yine güvenlik endişesi nedeniyle ailelerin pek çoğu bu uygulamaya karşı olumsuz veya çekimser tutum takınmıştır.

Okullarda Her Öğrenciye Yemek Kampanyası

Afet bölgesinde yaşayan çocukların eğitim hayatını sürdürebilmesi için, yalnızca okulların açılması yeterli olmamıştır. Aynı zamanda çocukların temel ihtiyaçlarının karşılanması, eğitim sürecinin verimli bir şekilde ilerlemesi için kritik öneme sahiptir. Özellikle beslenme, çocukların fiziksel ve zihinsel gelişimleri için önemlidir. Deprem sonrası, okullarda her öğrenciye yemek ulaştırma kampanyaları başlatılmıştır. Ancak bu tür kampanyaların etkinliği, lojistik zorluklar, kaynak ve altyapı eksiklikleri nedeniyle her okulda aynı seviyede ve yeterince sağlanamamıştır. Eğitimle birlikte, çocukların sağlık ve beslenme ihtiyaçlarının karşılanması, eğitimin sürekliliği için elzemdir. Yetersiz beslenen çocuklar, fiziksel ve zihinsel gelişimlerinde sorunlar yaşadığı gibi eğitim süreçlerine de verimli katılım sağlamakta zorluk yaşayabilmektedir. Bu nedenle, "Okullarda Her Öğrenciye Bir Öğün Yemek" kampanyası, çocukların sadece eğitimlerine devam edebilmesini sağlamakla kalmayıp, aynı zamanda çocukların sağlıklı bir şekilde büyümelerini desteklemek için son derece önemlidir.

Afet bölgesindeki okulların altyapısının güçlendirilmesi, öğretmen sayısının ve psikolojik destek hizmetlerinin artırılması, taşımalı eğitim ve hijyen desteği gibi konulara daha fazla yatırım yapılması gerekmektedir.

Kampanya hem devlet hem de sivil toplum kuruluşları tarafından desteklenmiş, okul yönetimleriyle koordineli olarak yürütülmüştür. Ancak, bu süreçte de zorluklarla karşılaşmıştır. Lojistik ve dağıtım sorunları, gıda güvenliği, hijyen ve yerel kaynakların yetersizliği bunların başlıcalarıdır.

Çocuklara yemek ulaştırmak bir çözümler önerisi olarak önemli olsa da çocukların eğitim süreçlerinin kesintiye uğramaması ve sürdürülebilir bir eğitimin sağlanabilmesi için daha kalıcı çözümler gereklidir. Bu bağlamda, afet bölgesindeki okulların altyapısının güçlendirilmesi, öğretmen sayısının ve psikolojik destek hizmetlerinin artırılması, taşınabilir eğitim ve hijyen desteği gibi konulara daha fazla yatırım yapılması gerekmektedir.

Ayrıca, uzun vadeli olarak okul yemeklerinin düzenli ve sürdürülebilir bir şekilde sunulabilmesi için yerel üreticilerle iş birliği yapılabilir (bu sayede yerelin güçlenmesi de desteklenebilir) ve gıda temini konusunda daha sağlam, güvenilir tedarik zincirleri kurulabilir. Afet sonrasında, eğitim sürecinde çocukların beslenme haklarının desteklenmesi meselesinin daha sağlıklı ve sürdürülebilir bir şekilde ele alınması ülkenin önemli gündem maddelerinden biri olmalıdır.

Eğitimde sürekliliği sağlamak için, altyapıdan öğretmenlere, psikolojik destekten hijyen koşullarına kadar geniş bir yelpazede yatırım yapılması gerekmektedir. Bu şekilde, çocukların eğitim hakları korunarak, daha güçlü adımlar atılabilir.

DEPREM SONRASI ÖĞRENCİLERİN DURUMU

Deprem bölgesinde yaşayan ve depremi yaşamış çocuklar, depremin yarattığı sorunlardan doğrudan ve dolaylı olarak en yoğun etkilenen gruplar arasında yer almaktadır. Çocukların depremi yaşama şekillerindeki farklılıklar, etkilenme düzeylerinde farklılıklara neden olmuştur. Enkaz altında kalmış, ailesinden yakınıni/yakınlarını kaybetmiş, ampüte edilmiş, depremin ardından şehirden ayrılmış, şehirde kalmaya devam etmiş veya depremden sonra şehre dönmüş çocuklar gibi farklı olumsuz deprem deneyimlerine sahip çocuklar bulunmaktadır. Farklı deneyimler ve bunun sonucundaki ihtiyaçlar ile ilgili genelleme yapılamayacağından ötürü çocuklara yönelik yapılacak olan çalışmalarda da genellemelerden kaçınılması özel ihtiyaçlara yönelik özel çalışmalar yapılması gerektiği ve kültürel farklılıklar her zaman akılda tutulmalıdır. Bu nedenden ötürü şehirde çok çeşitli, ihtiyaç tespitine dayanan ve alanda deneyimli STÖ'ler ve uzmanların katılımıyla çocuk ve psiko-sosyal destek çalışmaları yürütülmesi gerekmektedir. Bu çalışmaların kırsal kesimlere de yayılması, düzenli olarak devam ettirilmesi de bir diğer önemli husustur. Akut dönem olarak tanımlanan dönem içerisinde barınma, yemek ve su gibi temel ihtiyaçların yanı sıra psiko-sosyal destek hizmetleri de özellikle çocuklar için temel ihtiyaçlar arasında yer almıştır. Sivil toplum kuruluşları ve kamu kurumlarının yürüttüğü insanı yardım-dağıtım çalışmaları ile eş güdümlü biçimde psiko-sosyal destek çalışmaları hızla yürütülmeye başlanmıştır.

Deprem sonrası şartlar içerisinde çocukların akranları ile vakit geçirme sürelerinde düşüş olmuştur. Eğitime ara verilmesi, oyun alanlarının hasar görmesi ya da bu alanların şu an farklı amaçlarla kullanımda olması, yaşanan artçılardan dolayı endişe gibi sebeplerle çocuklar akranları ile yeterli ve nitelikli vakit geçirmekte sorun yaşamaktadır.

İlk etapta kurulan çadır kentlerde ve komün alanlarda başlanan çalışmalar ile bu ihtiyaçlar karşılanmaya çalışılsa da ne yazık ki yeterli olmamıştır, belirtilen alanlarda bulunmayan çocuklar ve ebeveynlerinin hizmetlerden haberdar olamamasından ötürü pek çok çocuk bu desteklerden faydalanamamıştır. Gelineen dönemde mahalle çalışmalarında artış bulunsa da çalışma gerçekleştiren kurum ve personel sayısındaki eksikliklerden dolayı ihtiyaç tam manasıyla karşılanamamaktadır. Kırsal kesimde yaşayan çocuklar için durumun daha da derinleştiği saha ziyaretleri esnasında yapılan görüşmelerde tespit edilmiştir. Mevcutta yapılan çalışmalar içerisinde gezici destekler önemli yer tutsa da psiko-sosyal desteklerin istenilen etkiyi yaratması için devamlılığının sağlanmasına ihtiyaç olduğu görülmüştür. Gezici destekler eldeki en etkili çözüm olarak bulunsa da ihtiyacı karşılamada yeterli olamamaktadır. Lokasyon olarak ulaşımı zorluğu bulunan bölgelerde herhangi bir gezici desteğin ulaşmadığı örneklere de denk gelinmiştir.

Deprem sonrası şartlar içerisinde çocukların akranları ile vakit geçirme sürelerinde önemli düşüş olmuştur. Eğitime ara verilmesi, oyun alanlarının hasar görmesi ya da bu alanların şu an farklı amaçlarla kullanımda olması, yaşanan artçılardan dolayı endişe gibi sebeplerle çocuklar, akranları ile yeterli ve nitelikli vakit geçirmekte sorun yaşamaktadır. Düzenli olarak yan yana gelebildikleri okulların da deprem sonrasındaki şartları ve imkanları bir önceki bölümde bahsedilen ihtiyaçlarla birlikte düşünüldüğünde çocukların ihtiyaçları yeterli ve sağlıklı şekilde karşılanamamaktadır.

Sivil toplum kuruluşlarının ve gönüllülerin bu konuda alacağı inisiyatiflere büyük ihtiyaç bulunmaktadır. Çocuklarla yapılacak olan atölye ve etkinlikler aracılığıyla çocuklar için güvenli oyun alanları ve zamanları oluşturabilmek, bu çalışmaların sürekliliğini sağlayabilmek, yapılabilecek önemli çalışmalar arasında yer almaktadır. Düzenli ve belirli periyotlar halinde devamlı yapılan çalışmaların çocuklar üzerinde olumlu etkileri çalışmalarca da tespit edilmiştir.

DEPREM SONRASI ÖĞRETMENLERİN DURUMU

6 Şubat depremleri sonrasında Resmî Gazete'de yayımlanan 6785 sayılı Cumhurbaşkanı Kararı ile olağanüstü hâl ilan edilen Adana, Adıyaman, Diyarbakır, Gaziantep, Hatay, Kahramanmaraş, Kilis, Malatya, Osmaniye ve Şanlıurfa illerinde görev yapan öğretmenlerin deprem sonrasında isteğe veya mazerete bağlı olarak görev illeri değiştirilmesine olanak sağlanmıştır. Eğitim öğretime deprem sonrasında tekrar başlanması ile şehirlerinde kalan öğretmenler ve depremden sonra şehre yeni gelen öğretmenler için zorlu şartlar altında bir eğitim mücadelesi başlamıştır. Fiziksel yetersizlikler ile beraber travma yaşayan çocuklarla eğitim öğretimi devam ettirmeye çalışmanın, oldukça zorlu ve meşakkatli bir süreç olduğu saha ziyaretleri sırasında ve yapılan atölye çalışmalarında öğretmenler tarafından aktarılmıştır.

Deprem sonrasında herhangi bir hasar bulunmayan okullarda bile pek çok sorunla karşılaşılırken, artçılarıyla beraber depremin hasar bıraktığı binalarda veya konteynerlerde eğitime devam eden öğretmenler oldukça güç şartlar altında çalışmaktadırlar. Deprem sebebiyle birleştirilen sınıflar ve hatta okullar, eğitimcileri zorlamakta ve tükenmişlik seviyelerini artırmaktadır. Kalabalık sınıflar, eksik materyal ve eğitim öğretimin kalitesini belirleyen diğer unsurlarda bulunan eksiklerle ve öğretmenlerin stres durumları nedeniyle öğretmenlerin deprem bölgesinde sınıflarda dersleri gerçekleştirmesi giderek güçleşmektedir. Özellikle köy okullarında deprem öncesinde; öğretmenler, muhtar ve köy halkının birlikteliği ile karşılanabilen okul ihtiyaçları, deprem sonrasında artan ve ortaya yeni çıkan ihtiyaçlar, depremin genel olumsuz etkileri ve ülkede yaşanan ekonomik çalkantı nedeniyle eskiye nazaran daha az seviyede karşılanabilmektedir. Okulların durumunu iyileştirmek adına öğretmenlerin bireysel çabaları devam etmekte olsa da muhakkak sivil toplum çalışmaları ve gönüllü faaliyetlerle desteklenmesine ihtiyaç bulunmaktadır.

Fiziksel yetersizlikler ile beraber travma yaşayan çocuklarla eğitim öğretimi devam ettirmeye çalışmanın, oldukça zorlu ve meşakkatli bir süreç olduğu saha ziyaretleri sırasında ve yapılan atölye çalışmalarında öğretmenler tarafından aktarılmıştır.

- Depremi oluşturduğu kaygı ortamı ve olumsuz şartlar içerisinde öğretmenlerin iyi olma hallerinin de desteklenmesi gerekmektedir. Bu sebeple eğitimciler için psiko-sosyal destek çalışmaları büyük öneme sahiptir. Dayanışma ve destek ağlarının sayısı arttırılmalı, talep edenler için psiko-sosyal destek imkânları sağlanmalıdır. Kamu – Sivil toplum işbirliğine en çok ihtiyaç duyulan alanlardan birinin de bu konu olduğu görülmüştür. Eğitimcilerin deprem sonrasında gelişen şartlara göre desteklenmeleri, stres baş etme yöntemleri ve sağaltım ihtiyaçlarına yönelik ortaklıklar ve protokollerin arttırılmasına ihtiyaç duyulmaktadır.
- Deprem sahasına sonradan gelen öğretmenler arasında adaptasyon konusu da büyük bir sorun haline geldiği görülmüştür. Bu konu özelinde de yine oluşturulabilecek dayanışma ağları etkili çözüm sunma potansiyeline sahiptir. Tüm bunların yanında ne yazık ki devam eden artçılar da şehre gelen öğretmenler için zorluk yaratmaya devam etmektedir.

Bu ve bunun gibi sebeplerden dolayı öğretmenlerin sahada kendilerini yalnız hissetmemesini sağlamak ve bu konuda onların yanında olmak eğitim alanına yapılacak önemli katkılardan arasında yer almaktadır. Öğretmenlere sağlanan psiko-sosyal destekler iyilik hallerini desteklerken, yapılan güçlendirme buluşmaları sahada yalnız olmadıklarını hissettirmek açısından önemli bir alandır. Eğitim öğretimin sağlıklı yürümesi ancak iyilik hali sağlanmış öğretmenler ile mümkün olabilecektir. Bu durum göz önünde bulundurularak yapılacak olan çocuk ve eğitim odaklı çalışmalarda özel bir hedef kitle olarak eğitimcilerin dâhiliyetleri planlanmalıdır.

DEPREM SONRASI OKULLARIN DURUMU

6 Şubat Kahramanmaraş depremleri sonrasında Adıyaman'da başta köy okulları olmak üzere birçok okulda deprem, büyük hasara neden olmuştur. Deprem anında yıkılan okulların yanı sıra hasar tespit çalışmalarının ardından ağır hasarlı olarak tespit edilen okulların yıkımının da gerçekleştirilmesiyle, ilde eğitim-öğretim alanları ile ilgili büyük bir sorun ortaya çıkmıştır.

Sahadan ve konu özelinde çalışan örgütlerle yapılan görüşmelerde elde edilen verilere göre il genelinde bulunan okullardan 16 okul yıkılmış, 63 okulun ağır hasar aldığı bilgisine ulaşılmıştır. Hasar tespiti sonunda az hasarlı ve orta hasarlı okulların güçlendirme ve tadilat çalışmalarına hızla başlanarak yaşanan sorunların azaltılması yönünde faaliyetlere başlanmış olsa da güçlendirme çalışması yapılan okulların bir kısmında, şehirde bugün halen devam eden artçılar sonucunda tekrar hasarların meydana gelmesi, okulların güvenilirliği konusunda var olan endişeleri arttırmaktadır.

Proje kapsamında yapılan ziyaretler sonucunda köy okullarının hali hazırda yapılan iyileştirme çalışmalarında geri planda kaldığı görülmüştür. Coğrafi şartlar gereği çoğunlukla taş duvar olarak yapılan köy okullarının birçoğunun eğitim öğretim yılına yıkık ve çatlak duvarlar ile başlamak durumunda kaldığı tespit edilmiştir. Birçok köyde yıkılan okulların yerine de eğitim öğretimi yürütmek için halen konteynerler kullanıldığı, öğrencilerin bu zor şartlar altında eğitim öğretime devam ettikleri durumlara sıklıkla rastlanmıştır. Kendisi ile birlikte daha pek çok sorunu da beraberinde getiren konteyner sınıflar, deprem sonrası hayatı normale döndürmedeki ilk anda geçici bir çözüm olarak kullanılması makul ve anlaşılır bir durumdur. Ancak depremin üzerinden 2 yıla yakın süre geçmiş olmasına rağmen bu durumun devam ediyor olması çocukların eğitim hakkını engelleyici bir unsurdur. Öğrencilerin uygun şartlar altında eğitim alması noktasında konteynerlerin kalıcı bir çözüm olarak düşünülmesi söz konusu olmamalıdır. Depremden sonra sıklıkla gündeme gelen ve konunun uzmanlarınca pek çok platformda tartışılan "kayıp nesil" kaygısının, gerçeğe dönüşmemesi adına bu hususta atılacak adımlar son derece kritiktir. Yıkımı yapılan ya da hasarlı, kullanılamaz olan okulların bahçelerine konulan konteynerler şehrin kış şartları düşünülüğünde özellikle de sağlık ve salgın hastalıklar açısından büyük sorunlar yaşanmasına neden olurken çocukların yaşanan felaket sonrasındaki travma sürecini atlattıklarının önünde engelleyici bir unsur olarak da bulunmaktadır. Yağmur ve kar suyu kaynaklı sızıntılar, su akıntıları brandalar ile çözülmeye çalışılmaktadır. Konteynerlerin konulduğu zeminde yaşanan çökmeler özellikle sınıfların girişinde ayrı bir sorun oluşturduğu örneklere de rastlanmıştır.

Giriş bölümlerine palet veya kaldırım taşları kullanılması gibi çözümler kısa vadede işe yarasa da uzun vadede ve ihtiyaçlara ve sorunlara yanıt vermemektedir. Fiziksel imkansızlıkların yanı sıra eğitim alanı açısından değerlendirildiğinde ise; konteyner sınıfların oldukça küçük alana sahip olması, çocukların gelişim düzeyine uygun olmayan masa, sıra ya da oturaklar ile mevcut kullanılabilir alanın daha da azalması ile çocukların hareket özgürlüğünü ciddi anlamda kısıtlamıştır. Oluşan şartlar konteyner sınıflarda interaktif eğitimlerin, grup çalışmalarının, hareket özgürlüğü gerektiren çalışmaları engelleyerek öğretmenlerin de çalışma ve etkinlik imkanlarını sınırlandırmaktadır.

Okul binaları ile birlikte okulların bahçe ve oyun alanları da yaşanan depremlerde büyük hasar almıştır. Sınıflar dışında çocukların sosyalleşebileceği, özellikle köylerde eğitim süresi dışında da çocuklar tarafından sıklıkla kullanılan bu alanlarda görülen; yıkık bahçe duvarları, yıkılmış ya da artık çalışmayan çeşmeler, bahçede bulunan betonarme yapılar kazalara neden olabilmektedir. Okulların etrafında okulun dışarı ile ilişkisini sınırlandıracak bir bariyer bulunmaması, okul-öğrenci güvenliğini pek çok açıdan riske atmaktadır. Tadilat çalışmalarında ikinci planda bırakılan bahçe tadilatları çocuk ve eğitim alanı güvenliği açısından riskler oluşturmaktadır.

Sivil Toplum Kuruluşlarının ve bakanlıkların desteği ile belli ihtiyaçları karşılanan okullar olsa da şehir merkezinden daha uzak kalan okullar bu ihtiyaçları karşılama konusunda desteğe ihtiyaç duymaktadır. Yeterli kaynağın olmayışı, önceliklendirme sorunları ve okullar ile kuruluşlar arasında güçlü – sürekli bir iletişim ağının bulunmaması bahsedilen okulların ihtiyaçlarını giderememesine yol açmıştır.

İhtiyaçların ve iletişimin güncel tutulması yanı sıra hızlı iletişimin de sağlanması için hazırlanan haritalama sistemi, ihtiyaçları karşılamak isteyen kişi veya kurumlar ile okullar arasında üstleneceği kolaylaştırıcı rol, doğru yardımı doğru okula hızlı ulaştırma noktasında anlamlı bir katkı sunması beklenmektedir.

EĞİTİM İÇİN DAYANIŞMA

Deprem bölgesinde yaşanan en büyük problemlerden olan iletişimsizlik ve koordinasyonsuzluk, eğitim alanında da sorunların çözümünü zorlaştırmaktadır. Depremde hasar alan ve ihtiyaçları bulunan birçok okul, belirtilen sorunlar nedeniyle ihtiyaçları halen karşılanmamış şekilde eğitime devam etmeye çalışmaktadır. Depremi çok büyük bir alanda gerçekleştirmiş olması, sağlanan desteklerin yetersiz kalması ve gerçekleştirilen yardımların da yeterli saha taraması yapılmadan, tam verimli ve eşit bir şekilde dağıtım gerçekleştirilememiş olması da bu vb. sorunların çözülmesine engel olmaktadır. Dayanışma İnsanları Derneği tarafından tasarlanan ve Bulgaristan Merkezli Because Foundation tarafından desteklenen Eğitim İçin Dayanışma Projesi ile bu sorunların çözülmesine katkı sunulması amaçlanmış, proje bu doğrultuda hazırlanıp, uygulanmıştır.

Eğitim için Dayanışma Projesi ile Adıyaman'da eğitim-öğretime devam eden özellikle köy okullarının durumuna dair güncel tespitte bulunmak, mevcut sorunlarına karşı çözümler geliştirmek, iyileştirme çalışmalarında bulunmak isteyen bağışçılar ile ihtiyaç sahibi okullar arasında kolaylaştırıcı bir köprü kurulması istenmiştir. Güncel ihtiyaca doğru çözüm ulaştırmak amacıyla proje kapsamında kurulan web sitesi ile Adıyaman'da okullar hakkında detaylı bilgiye ve güncel ihtiyaç listesine kolayca erişim sağlanabilecek ve bağışçılar doğrudan destek sağlamak istedikleri konularda erişim kolaylığına sahip olacaklardır.

Hazırlanan web sitesi Adıyaman'da bulunan okulların güncel ihtiyaç listesine hızla ulaşılabilmeyi ve kolay erişimi sayesinde doğrudan destek sağlama kolaylığını sunuyor.

Okulların iyileştirilmesi ve uygun bir eğitim ortamının sağlanmasına odaklanan çalışma, fiziksel ihtiyaçların yanında öğretmenlerin iyilik hallerini destekleme alt hedefi ile gerçekleştirilmiştir. Bir öğretmen değişir; okul değişir, okul değişirse öğrenci değişir anlayışından yola çıkarak öğretmenler için destek atölyeleri tasarlanmıştır. Projenin amaçlarından biri olan öğretmenlere destek faaliyetleri bu bakış açısıyla hazırlanmıştır. Psiko-sosyal destek çalışmaları ve öğretmen güçlendirme atölyeleri bu sebeple kurgulanmış ve uygulanmıştır. Eğitim öğretime destek için yapılabilecek çalışmalarda tüm öznelere içerilmesi gerektiği fikri ile uygulanan Eğitim için Dayanışma Projesi, kent ölçeğinde okulların, öğrencilerin, öğretmenlerin ve idarecilerin ihtiyaçlarının, deprem döneminde yükselen gönüllülük ve bağış kültürü yoluyla karşılanmasında kolaylaştırıcılık ve aracılık etme rolüne sahip olması beklenmektedir. Sivil toplumun destekleyici ve geliştirici görevini gösteren çalışma ile deprem felaketini atlatmış Adıyaman ilinde eğitim sorunlarının giderilmesine, yerel bir örgüt olarak katkı sunulması arzu edilmiştir.

Öncelikli hedef kitlesi gençler olan Dayanışma İnsanları Derneği, proje hedeflerini gerçekleştirirken tüm aşamalarda gençler ile birlikte hareket ederek ilerlemiştir. Eğitim ve eğitimcilerin ihtiyaçlarının karşılanması yönünde çalışılırken, gençlerin sivil toplumda aktif gönüllülük süreçlerini de destekler bir kurgu planlanarak gençlerin sahada, gönüllü faaliyetler içerisinde olmaları desteklenmiş Adıyaman'da sivil toplum faaliyetleri ile ilk defa tanışan gençler arasında aktif yurttaşlık bilinci ve gönüllülük kültürünün gelişmesine de katkı sağlanmıştır.

Çocuklar ile yapılan çalışmalarda hak temelli yaklaşımı sağlamak/korunmak amacıyla dernek gönüllülerinin, çocuk haklarına dair kapasiteleri geliştirilmiştir. Bu kapsamda güçlenmeleri ve desteklenmeleri için öğrenme alanları oluşturulmuştur.

Eğitim için Dayanışma Projesi eğitim alanında yapılabilecek çalışmalarda tüm öznelerin içerilmesi gerektiği fikrini benimsiyor.

Dayanışma İnsanları Derneğinin 2023 yılında kuruluşunun hemen ardından depremin akut dönemi devam ederken hazırladığı saha gözlem raporu, Eğitim için Dayanışma Projesi'nin zeminini hazırlamış ve böyle bir çalışmanın düzenli olarak tekrarlanması gerekliliğini ortaya koymuştur. Daha önce hazırlanan ilk raporda ziyaret edilen okullarda öğrencilerin, öğretmenlerin ve okulların fiziksel ihtiyaçlarının durumunu açıkça sunulmuştur. 2024 yılında kapsamı genişletilerek yapılan saha çalışması ve ihtiyaç taramasında ne yazık ki geçmiş dönemdeki tablonun büyük değişikliklere uğramadığı da görülmüştür. Okulların sürekli ve şartlara göre değişen ihtiyaçlarının bulunması, deprem sonrası ortaya çıkan yeni sorunlar da durumun takip edilmesini de zorlaştırmaktadır. Düzenli takip ve güncel ihtiyaç bilgisine sahip olmak bu noktada son derece önemlidir. Potansiyel bağışçı ve destekçilerin okulların ihtiyaçlarını çözmeye yönelik çalışmalardan önce okullarla iletişime geçmeleri ve güncel ihtiyaç bilgisine sahip olmaları, kaynakların etkili ve verimli kullanılması açısından oldukça önemlidir. Bu sebeple gerçekleştirilen proje ve içerisinde üretilen araçlar bu alanı sürekli güncel ve gündemde tutmaya yarayacak bir görev üstlenmektedir.

PROJE FAALİYETLERİ

Okul Durum ve İhtiyaç Sistemi

Kısa adı ODİS olan Okul Durum ve İhtiyaç Sistemi, Adıyaman'da bulunan okulların genel durumunu ve ihtiyaçlarını güncel olarak takip etmek ve düzenli şekilde bir platformda toplayabilmek amacıyla sanal ortamda tasarlanmış ve kullanıma sokulmuştur. Sahada var olan ihtiyaçları güncel tutabilmek, okullar hakkında doğru bilgileri aktarabilmek ve destekleri hızlıca ulaştırabilmek için önemli bir görev gören web sitesi, kullanım kolaylığı ve hızlı erişim gibi birçok etken göz önünde bulundurularak hazırlanmıştır.

Adıyaman Okul Durum ve İhtiyaç Sistemi (ODİS) GİRİŞ YAP

DAYANIŞMA İNSANLARI

Adıyaman Okul Durum ve İhtiyaç Sistemi

Eğitim için Dayanışma Projesinin amacı kapsamında hazırlanan bu site Adıyaman'da bulunan köy okullarının ihtiyaçlarını daha kolayca görebilmen için tasarlanmıştır. Sistemde bulunan okullardan istediğine girebilir okul hakkında mevcut ve güncel bilgilere ulaşabilirsin. Okulların mevcut durumunu iyileştirmeyi kolaylaştırmak adına yaptığımız bu sitede ihtiyaçları inceleyebilir ve eğer destek olabileceğini düşünüyorsan bizimle iletişime geçebilirsin.

Dayanışma İnsanları Derneği olarak Adıyamanda 75 okulu ziyaret ederek elde ettiğimiz veriler ışığında hazırladığımız bu sitede okulların mevcut ihtiyaçlarına ulaşabilirsiniz.

 2649 Kirtasiye	 1517 Kitap	 574 Sandalye	 346 Oyuncak	 3 Mi
---	---	---	--	---

İHTİYAÇLARI KARŞILA

Bağışçı olma süreçlerinde yaşanan en büyük sorunlardan biri olan güncellenmeyen iletişim bilgileri, desteklerin gönderilmek istenildiği okullara ulaşamamasına ya da süreç içinde iletişim kopuklukları yaşanmasına neden olmaktadır. Bu sebeple sistemin içerisine okulların güncel iletişim bilgileri yer aldığı gibi gerekli durumlarda ulaşılabilme için Dayanışma İnsanları Derneği üzerinden iletişim kurulmasına imkân tanıyacak şekilde de hazırlanmıştır.

Okullar hakkında genel durumu tespit etmek ve sistem üzerinde yansıtılabilmek adına gönüllü gençler ile detaylı kriter listesi ve izleme formu hazırlanarak ziyaretler gerçekleştirilmiş, bu sayede sistemde bulunan tüm okullar standart ve objektif biçimde ele alınmıştır. Yapılan ziyaretler sayesinde elde edilen verilerin sisteme girilmesi ile destek olmak istenilen okullara dair detaylı bilgilere hızlıca ulaşma fırsatı vermektedir.

Okullara Göre İhtiyaçlar

Atatürk Posteri (3) Ayna (3) Bayrak (4) Beyaz Tahta (3) Bilgisayar (23) Buzdolabı (14) Diğer (2)

Dolap (38) Dolap Kilidi (2) Duvar panoları (34) Güvenlik Kamerası (5) Halı (8) Hoparlör (9) Istııcı (2)

Kalorifer Kazanı (1) Kapı (3) Kapı Kilidi (12) Kauçuk Zemin (1) Kitap (27) Kitaplık (19) Kırtasiye (59)

Klima (9) Kovalı Temizlik Arabası (2) Kutu Oyunu (15) Masa (20) Minder (22) Musluk (0) Müzik Malzemesi (2)

Oyuncak (23) Perde (2) Projeksiyon (4) Sandalye (17) Sandalye - Tekerlekli (2) Sıra (3) Spor Malzemesi (22)

Temizlik Malzemesi (5) Yazıcı (20) Zeka Oyunları (13)

Parantez içindeki rakamlar kaç okulda söz konusu ihtiyacın olduğunu gösterir. İhtiyaca tıklayarak okulları harita üzerinde görebilir, harita üzerindeki pinlere tıklayarak da o okuldaki tüm ihtiyaçlara ulaşabilirsiniz.

Ara

İlçe Okul ...

76 Okul Bulundu

- Şambayat Merkez Ortaokulu
BESNİ / ADIYAMAN
- İzollu İlkokulu
BESNİ / ADIYAMAN
- İzollu Ortaokulu
BESNİ / ADIYAMAN
- Kutluca Ortaokulu
BESNİ / ADIYAMAN
- Kutluca İlkokulu
BESNİ / ADIYAMAN
- Yunus Emre İmam

Sistem içerisinde; ihtiyaçlar, okullar ve ilçelere göre oluşturulan kategoriler, bağışçuların filtreleme yapabilecekleri bir kolaylık da sunmaktadır. Birçok farklı opsiyon düşünülerek tasarlanan site üzerinden rahat bir şekilde okulların ihtiyaçlarının kategorik olarak görülebilmesi, harita üzerinden okulların seçilebilmesine olanak sağlamaktadır. Site üzerinden hangi okulun hangi ihtiyaca sahip olduğunun hızlıca ve kolaylıkla görülmesi, ihtiyaç sahibi okullar ve bağışçular arasında işlevsel bir köprü kurmuştur.

Gönüllü Eğitimleri

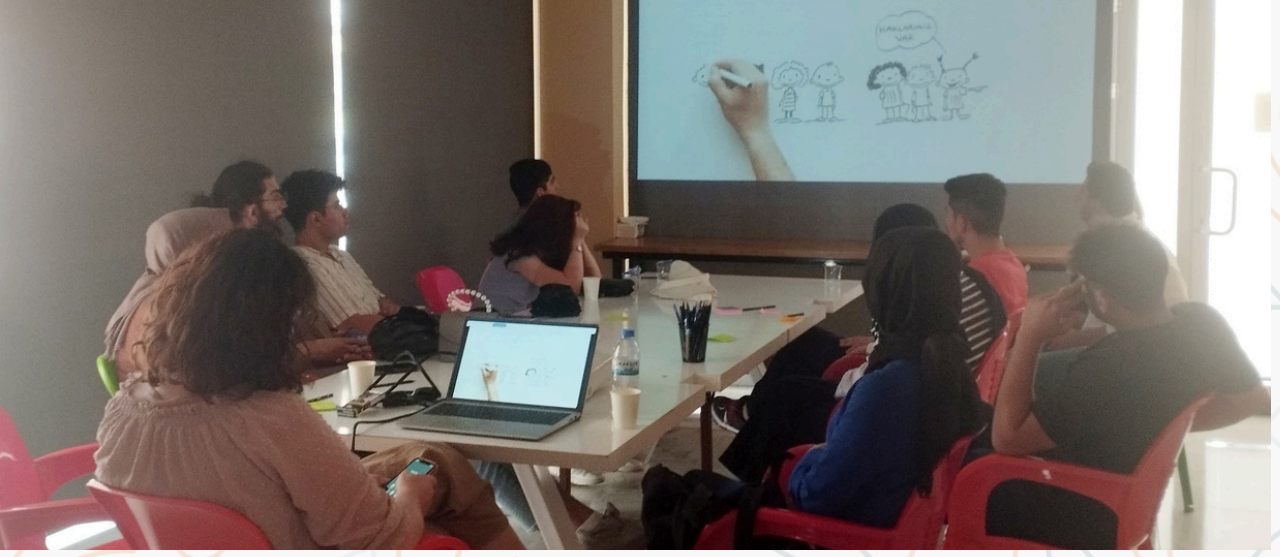
Projede aktif rol alan gençlerin desteklenmesi ve okul yenileme, destek faaliyeti gibi çalışmalarda çocuklar ile yan yana gelmeden önce hak temelli bir çalışma gerçekleştirmek için ihtiyaç duyulabilecekleri başlıklarda gönüllü eğitimleri tasarlanmış ve bu eğitimler FİSA Çocuk Hakları Merkezi ile geliştirilen iş birliği içerisinde hayata geçirilmiştir.

1 – 26 ve 27 Ekim tarihlerinde Dayanışma İnsanları Derneği'nin Adıyaman'daki ofisinde 3 başlıkta gerçekleştirilen eğitimlerde;

- Çocuk, Çocuk Algısı ve Çocuk Hakları,
- Çocuk Koruma ve Çocuk Güvenliği,
- Travma Sonrası Çocuklar ile İletişim konuları ele alınmıştır.

Gerçekleştirilen eğitimlere Adıyaman'da ikamet eden gençler ve Adıyaman Üniversitesi öğrencileri katılım göstermiştir. Eğitimlere katılan gençler daha sonrasında proje kapsamında gerçekleştirilen okul yenileme faaliyetlerine ve çocuklarla düzenlenen etkinliklere katılmışlardır. Etkinliklere dahil olmak için eğitimlere katılım şartı konularak, sağlıklı ve çocuk haklarını gözetilen bir çalışma gerçekleştirilmesine çaba gösterilmiştir.

Köy Okullarının İyileştirilmesi

Proje kapsamında fiziksel koşulları ve imkânları yetersiz olan 2 adet okulun yenilenmesi gerçekleştirilmiştir. Yenilenecek okullar seçilirken birçok etken göz önünde bulundurulmuştur. Özellikle çocuk güvenliğini ve iyilik halini kötü yönde etkileyecek unsurların yoğun olarak bulunduğu okullar önceliklendirilmiştir.

Çocuk hakları konusunda düzenlenen eğitimlere katılan gönüllüler ile gerçekleştirilen okul yenileme çalışmaları, gençlerin liderliğinde, ekip çalışması ve eşit iş bölümü yapılarak gerçekleştirilmiştir. Gönüllüler, okul yenileme faaliyetleri esnasında okulda eğitim gören ve okulun bulunduğu köyde ikamet eden çocuklar ile gelişim düzeylerine uygun atölyeler gerçekleştirmiş ve çocukların çalışmaya uygun şekilde dahil edilmeleri yönünde çalışmıştır.

Okullara öğrencilerin ve öğretmenlerin ihtiyaç duyduğu destekler sağlanmış, kütüphaneleri yenilenmiş, gerekli tadilat, tamir ve düzenleme işlemleri gönüllülerle gerçekleştirilmiştir. Ayrıca öğrencilerin iyilik hallerini olumsuz yönde etkileyen ve okul ortamına uygun olmayan unsurlar (bahçe duvarında yazan "Acıyaman" yazısı vb.) renkli bir şekilde boyanarak kapatılmıştır. Okul bahçelerinde bulunan risk oluşturulacak unsurlar ortadan kaldırılmıştır. Okul yenileme faaliyetleri gerçekleştirildikten sonra okulların karşılanan ve değişen ihtiyaçları yine sistem üzerinden güncellenerek hem sistem uygulama ile test edilmiş hem de okul bilgilerinin güncel tutulması sağlanmıştır.

İki okulda da çalışmalar öğretmenler ile birlikte karşılıklı yoğun iletişim kurularak gerçekleştirilmiş bu süreçte okul öğretmenleri ve idarecilerinin, görüş ve önerilerine göre hareket edilmiştir.

Platforma İhtiyaçların Eklenmesi

Proje süresi içerisinde Adıyaman ilçelerinde özellikle uzak köy okullarına ziyaretler gerçekleştirilerek, kurulan ODİS sistemine ilk etapta 75 adet okul verisi girilmiştir. Okullar şehir içinde eşit bir dağılım sağlamak ve ilçeler arasında oluşan farkları ortaya koyabilmek adına tüm ilçelerden seçilmiştir. Öğretmenler ve idareciler ile birebir görüşmeler gerçekleştirilerek hazırlanan 10 günlük saha rotası belirlenmiş ve bu rota tamamlanarak sahadan verileri toplanmıştır. Toplamda, belirlenen rotada 1180 km yol katedilmiştir.

ODIS sistemine entegre bulunan detaylı form ile yerinde gözlem yapılarak veri elde edilmiş, okulların konum bilgisi dahil niteleyici birçok bilgi platforma kaydedilmiştir.

Öğretmenler için Psiko-Sosyal Destek Yönlendirme Çalışması

Nitelikli psiko-sosyal destek almak isteyen ancak başta ekonomik olmak üzere çeşitli sebeplerle bu tür desteklere erişemeyen öğretmenler için psiko-sosyal destek çalışmalarına erişimde yönlendirme desteği sağlanmıştır. Aktif olarak çalışan ve talep eden öğretmenlerin bu desteklerden faydalanması için iletişim halinde bulunulan ücretsiz bir şekilde kullanabilecekleri online destekler ile tanıştırılmıştır. İhtiyaç Haritasının projesi olan psiko-sosyal destek çalışmasından talep eden öğretmenler faydalanabilmeleri için yönlendirme yapılmış, benzeri girişim ve imkânlar hakkında atölyelerde bilgilendirmelerde bulunulmuştur.

Öğretmen Atölyeleri

Öğretmenlerin ortak sorunlarına ve ihtiyaçlarına yönelik düzenlenen atölyeler gönüllü eğitimleri gibi 3 farklı atölye olarak 24-31 Kasım ve 1 Aralık tarihlerinde Dayanışma İnsanları dernek ofisinde gerçekleştirilmiştir. KODA (Köy Okulları Destekleme Ağı) ile yürütülen atölyelere kırsalda ve merkezde hali hazırda görev yapan öğretmenler ve atama bekleyen öğretmen adaylarının katılımı sağlanmıştır.

Atölyelerin öncesinde ve sonrasında beklenti ve değerlendirme çemberleri kurularak öğretmenlerin atölyelerden ve bu gibi dayanışma-destek gruplarından beklentileri öğrenilmiş ve çalışmalar bu yönde planlanarak uygulanmıştır.

Öğretmen atölyeleri, yalnızca bir eğitimden ibaret olmayıp öğretmenlerin bir araya gelmesi ve birlikte dayanışma ruhunu yaşamalarına destek olması amacıyla da tasarlanmıştır. Kırsalda genellikle okullarda yalnız görev alan öğretmenler için bir araya gelme, ortak sorunlara birlikte çözümler arama süreci de iyilik halleri için önemli katkı sağlayan çalışmalar olmuştur.

Çalışmanın Özeti

Proje süreci yukarıda da bahsedildiği gibi birçok alanda gençler ile birlikte yürütülmüştür. Proje hedefleri gerçekleştirilirken birçok hassasiyet gösterilmiştir. Proje hedeflerinden olan Okul Durum ve İhtiyaç Sistemi farklı durumlar göz önüne alınarak çeşitli bakış açılarından değerlendirilerek birçok kez toplantılar yapılarak son halini almıştır. Süreçte kolay, kullanışlı ve amacına uygun bir site oluşturulmak için çalışılmıştır.

Web sitesinin ardından sisteme girilecek okulların belirlenmesi ve saha ziyaretleri gerçekleştirilmiştir. Adıyaman'ın tüm ilçelerinden okullar seçilerek 10 gün süren saha ziyaretleri yapılmıştır. Doğru ve güvenilir bilgi için bizzat yerinde gözlem yapılarak okullar sisteme işlenmiştir. Aynı zamanda okullarda görev yapan öğretmenler ile iletişim kurulmuş ve proje hakkında bilgilendirme yapılmıştır.

Doğru ve güvenilir bilgi için bizzat yerinde gözlem yapılarak Okul Durum ve İhtiyaç Sistemine işlenmiştir.

Gönüllü eğitimleri öncesi sosyal medya hesaplarında duyuru ve yaygınlaştırma yapılarak eğitimler paylaşılmıştır. Eğitimlerden sonra okul yenileme çalışmalarına başlanmıştır.

Okul yenilemelerinin ardından öğretmen buluşmaları gerçekleştirilmiştir. İlçe milli eğitim müdürlükleri tarafından yaygınlaştırma ve duyuru yapılmıştır. Süreç içinde sistemdeki okulların öğretmenleri ile sık sık iletişime geçilip projenin ilerleyişi hakkında bilgilendirme yapılmıştır. Ayrıca öğretmenlerden değişen ihtiyaçlar veya okul bilgileri hakkında güncellemeler alınıp sistem güncel tutulmuştur.

PROJE VE SÜREÇ DEĞERLENDİRMESİ

Raporun bu kısmında projeye katkı sunan gönüllü gençlerin, iletişim kurulan öğretmenlerin ve sahada çalışma yürütülen çocukların da süreç hakkındaki değerlendirmelerine yer verilmiştir.

Eğitim için Dayanışma Projesi süresince, proje kurgusunda belirlenen faaliyetler eksiksiz biçimde gerçekleştirilmiş, planlanan hedeflere ulaşılmıştır. Çalışmanın kendi kurgusu ve ilerleme süreci içerisinde ek kazanımlarla 6 ay süre ile kurgulanan projede beklenenden daha fazla çıktı ve kazanım elde edilmiştir.

Öğrenciler, öğretmenler ve gönüllülerden oluşan 3 ana grup, 3 temel üzerine kurgulanan proje, belirtilen tüm grupların somut kazanımları ile tamamlanmış, muhtemel yeni çalışmalar için öznelerin dışında süreçte yan yana gelinen kurumlar ile de iş birliklerin devamı için zemini oluşturulmuştur.

Çalışmadaki temel hedef gruplar üzerinden ilerlenerek yapılacak bir değerlendirme; kazanımların somut olarak tespit edebilme ve bu gruplara yönelik yapılabilecek çalışmaların potansiyelini görebilmek adına daha işlevsel bir yöntem olacaktır.

Öğretmenler

Proje kurgusu içinde öğretmenlere yönelik 3 adet atölye planlanmıştır. Bu atölyeler aracılığıyla;

- Öğretmenlerin dayanışma gruplarına dahil ve haberdar olmaları, bu gibi alanlar aracılığıyla desteklenmeleri,
- Gerçekleştirilen atölyeler aracılığıyla öğretmenlerin sınıf yönetimi, stres yönetimi vb. başlıklar altında güçlenmeleri,
- Oluşturulan harita sistemi içerisine dahil olarak kendi görev yaptıkları okulları sisteme eklemeleri, sistemi güncel tutmaları ve yayılmasına katkı sağlamaları,
- Sivil toplum kuruluşları ile yan yana gelme ve çalışma pratiklerini arttırmaları hedeflenmiş ve bu hedeflere de proje aracılığıyla ulaşılmıştır.

Süreçte iletişim halinde olunan ve atölyelere katılan öğretmenler açısından öğretmen atölyeleri, beceri ve yetenek elde etmenin yanında öğretmenler arasında iletişimin güçlendirilmesine ve yalnız olmama hissinin pekişmesine de aracı olmuştur. Bu atölyeler aracılığıyla bir araya gelebilen öğretmenler; atölyelerde paylaşılan yaşadıkları ortak sorunlara dair kendilerinin deneyimleri sonucunda elde ettikleri çözümleri meslektaşları ile paylaşmış bununla beraber atölyelerde sorunlara dair kolektif çözüm arayışı girişimleri olmuştur.

Öğretmenler arasında dayanışma ağının oluşması ve mevcut ağların tanıtımı ile daha bilinir olması maksadıyla da gerçekleştirilen öğretmen atölyelerinde alınan geri dönüşler bu tarz buluşmaların devam etmesi gerektiği yönünde olmuştur. Öğretmen buluşmaları yalnızca eğitim ve güçlendirme ortamı olarak değil sorunların ve çözüm önerilerinin konuşulduğu, dayanışma hissinin yaşatıldığı bir ortam oluşturmuştur.

Atölye sonrası öğretmen görüşleri;

- *“Komşu köyümüzdeki öğretmenle burada tanıştık bu buluşma olmasaydı tanışacağımızı da düşünmüyorduk”*
- *“Ben bu sorun sadece benim sınıfımda var sanıyordum meğer tek değilmişim. Sevindim de açıkçası yalnızım sanıyordum.”*
- *“Atanamadım ama gelecekteki öğrencilerim için çok güzel şeyler kattım kendime.”*

Gönüllüler - Öğrenciler & Köy Okulları

Proje kapsamında gerçekleştirilen faaliyetler ve etkinliklerde gençlerin gönüllülük süreçlerini deneyimlemeleri ve bu süreçler öncesinde konu özelinde ihtiyaç duyabilecekleri güçlenme alanlarının sağlanması üzerine çalışılmıştır.

Kurulduğu günden bu yana Dayanışma İnsanları Derneği, çalışmalarını daha fazla gençle birlikte gerçekleştirme arzusuyla; katılımcı, şeffaf ve kolay süreçler yürüterek gençlerin sivil toplum çalışmalarına ve gönüllü faaliyetlere katılmaları yönünde destek olmaktadır.

Proje kapsamında genç gönüllüler ile çocuklar ile hak temelli çalışma ve çocuk hakları temalı 3 eğitim gerçekleştirilmiştir. Bu eğitimler esnasında FİSA Çocuk Hakları Merkezi'nin uzmanlığından faydalanılarak, eğitimler uzmanları aracılığıyla gerçekleştirilmiştir.

Bu eğitimler sonrasında eğitime tam ve eksiksiz katılım gösteren gençler ile proje kapsamında potansiyel bağışçılar ile ihtiyaç sahibi okulları buluşturmak için hazırlanan belirtilen okulların ve ihtiyaçlarının listelendiği sistemde de yer alan iki okula yönelik fiziksel iyileştirme etkinlikleri düzenlenmiştir.

Bilgi temelinde güçlenen gençler, bu öğrenime dayanarak sahada hak temelli bir çocuk çalışması gerçekleştirmek adına faaliyette bulunmuşlardır. Eğitimlere, Adıyaman Üniversitesi eğitim fakültesinden öğrencilerin ağırlıklı olarak katıldığı görülmüştür. Bu durumun belirtilen bölümdeki gençlerin konuya dair özel ilgi durumundan kaynaklı olduğu düşünülmektedir. Gerçekleştirilen eğitimleri akademik süreçlerine de katkı olarak görerek katıldığını ifade eden öğrenciler bu gibi eğitimlerin devam etmesine yönelik taleplerini değerlendirme sürecinde dile getirmişlerdir. İnteraktif biçimde informal eğitim modeli ile ilerleyen eğitimler ve içeriklerin, katılımcılar tarafından büyük beğeni topladığı değerlendirme formları aracılığı görülmüştür.

Eğitim sonrası gençlerin görüşleri;

- *“ Oyun oynayarak öğreniliyormuş okulda da böyle olsa devamsızlık yapmama gerek kalmaz.”*
- *“ Öğrendiğim bilgileri öğrencilerimle deneyimlemek için heyecanlıyım, umarım hemen atanırım.”*
- *“ Daha öğreneceğimiz çok şey var gibi hissediyorum inşallah bu eğitimlerin devamı gelir.”*

Okul yenileme projelerinde katılımcı olarak gönüllülük yapan gençler ile de tekrar değerlendirme yapılmış düşünceleri ve hisleri toplanmıştır.

Eğitime katılan üniversiteli öğrencilerin dahil olduğu okul yenileme etkinliklerinde; çocuklar ile iletişim eğitimine katılan gönüllüler öğrenimlerini ve kazanımlarını sergileme fırsatı bulmuş ve aktif rol alarak çalışmalara destek olmuşlardır. Okul içindeki fiziksel yenileme ve tadilat işlerinde dönüşümlü olarak görev alınmış ve ekip çalışması ile okullarda etkinlik gününde ihtiyaçlar giderilmiştir.

Akranları ile birlikte gönüllü bir çalışma içerisinde desteklenerek toplum hizmeti çalışmalarını gerçekleştiren gençler yapılan çalışmanın verdiği tatmin ve memnuniyet hissi ile çalışmanın bütününden memnun ayrılmış, bundan sonraki dernek çalışmaları için derneğin aktif gönüllüsü olmaya karar veren, süreçlerin daha çok içinde olmak isteyen yeni gönüllü gençler olmuştur.

Okul yenilemeleri sonrası gönüllülerin görüşleri;

- *"Belki bir gün bu okulda ben öğretmen olacağım, öğrencilerime buraları ben boyadım diyebileceğim hayali bile güzel."*
- *"Daha atanmadım ama okuldaki çocuklar bana öğretmenim diyor ilerde yapacağım mesleği daha çok sevdim şimdi."*
- *"Atanırsam sizi arayacağım benim okulumu da güzelleştirelim."*

Sürece organik bir şekilde dahil olan çocukların memnuniyet düzeyleri ve kendi okullarında gönüllülerce gerçekleştirilen etkinliklere yönelik düşünceleri ve aktarımları okuldaki öğretmenleri ve gönüllüler tarafından değerlendirilmiştir. Süreç içinde gönüllü gençler ile birlikte uyum içinde çalışmalar yürütülmüş ve hem oyun atölyelerine hem de uygun tadilat - boya süreçlerine dahil edilmişlerdir. Okullarının tadilatlarında katkılarının bulunması çocuklar üzerinde olumlu etki bırakmıştır. Etkinliklerin başında katılım göstermekte çekingenlik gösteren öğrencilerin etkinlik süresince artarak dâhiliyet gösterdikleri gözlemlenmiştir. Bu noktada etkinlik öncesindeki eğitimlerin katkısının bulunduğu gönüllülerce belirtilmiştir.

Okul yenilemeleri sonrası çocuk görüşleri;

- *"Biraz daha kalsaydınız keşke daha çok oyun oynayalım."*
- *"Öğretmenim okul çok güzel oldu bizim evi de boyayalım mı?"*
- *"Bende büyüyünce okul boyacısı olacağım sizin gibi."*
- *"Ben kendi öğretmenimi de seviyorum ama keşke bu abi (gönüllü gençten bahsediyor) benim öğretmenin olsaydı."*
- *"Öğretmenim altına Sevim boyadı yazalım mı bütün herkes bilsin."
(Boyadığı duvar için)*

SAHADAN TESPİTLER VE ÖNERİLER

Okulların sisteme eklenmesi ve okul yenilemeleri sırasında birçok gözlem yapılmıştır. Yapılan tespitler, çözüm önerileri ile birlikte aşağıda sunulmuştur;

1) Birbirine konum olarak çok yakın okullar arasında dahi iletişim eksikliği bulunduğu gözlemlenmiştir. Sahada öğretmenler arasındaki iletişimi güçlendirecek ve dayanışma hissini oluşturup arttıracak buluşmalar gerçekleştirilmesi ve düzenli etkinlikler ile sürdürülmesine ihtiyaç duyulmaktadır.

2) Öğretmenlerin yaşadıkları sorunları ve ihtiyaçları hangi kurum ile paylaşabilecekleri konusunda bilgi eksikliği olduğu fark edilmiştir. Sivil toplum kuruluşlarının ve bakanlıklarının çalışma alanları ve projeleriyle ilgili düzenli aralıklarla bilgilendirme ve proje başlangıçlarında tanıtım toplantıları ile proje ekiplerince düzenli güncellemeler yapılmasına ihtiyacı olduğu tespit edilmiştir.

3) Millî Eğitim Bakanlığının ve okulların kendine ait web sitelerinin aktif bir şekilde kullanılmadığı, dolayısıyla pek çok okulun özellikle de iletişim bilgilerinde güncel bilgi eksikliği olduğu fark edilmiştir. Bu durum, potansiyel bağışçılar ile iletişim ve güven ilişkisi kurulmasında sorunlara neden olmaktadır.

4) Okulların ve çocukların tüm eğitim alanlarının iyileştirilmesi için eğitimcilerin yoğun bireysel çabaları olsa da, öğrenci velilerinin süreçlere daha aktif katılım gösterdiği durumlarda okulun şartlarının daha iyi olduğu örnekler gözlemlenmiştir. Bu nedenle okullarda bulunan "okul aile birliği" uygulamasına daha fazla önem verilmesi, formatının ve uygulanma şeklinin şartlara ve ihtiyaçlara göre güncellenmesi ve güçlendirilmesi gerektiği tespit edilmiştir.

5) Lokasyon fark etmeksizin okullarda çocuk güvenliğini tehlikeye atan birçok unsur ile karşılaşmıştır. İçinde yaşamaktan ve mevcut şartlardan kaynaklı olarak bu unsurlar çoğu zaman okul personeli tarafından da fark edilmemektedir. Bu nedenle bir okulda ya da çevresinde ya da çocuklarla yapılacak olan tüm çalışmalarda, uygulayıcı kurum ve kuruluşların okul güvenliğine dair ekstra hassasiyet geliştirmeleri ve çalışmalar öncesinde bu filtre ile de incelemeler yapılması gerektiği düşünülmektedir.

6) Okul bahçelerinin özellikle de köy okullarında çocuklara ait oyun alanlarının köylüler tarafından çok sık biçimde amaç dışı kullanıldığı tespit edilmiştir. Köy halkı ile doğrudan etkileşim içinde olan eğitimcilerinden bakanlığın taşra teşkilatlanması altındaki idareciler ve muhtarlar tarafından mevcut kuralların kesin bir şekilde uygulanması ve uyulması için teşvik edilmesi gerekmektedir. Konu hakkında önce yetkili ve sorumlular sonrasında da diğer paydaşları tarafında farkındalık çalışmaları yürütülmelidir.

7) Yalnızca okulların içi veya bahçesi değil çevresinin ve çevresinin koşullarının da okullar için çok önemli olduğu fark edilmelidir. Birçok okulun önünde hız kesici herhangi bir kasis olmadığı gibi yine pek çoğunda okul olduğunu bildiren bir levha bulunmadığı görülmüştür. Okul sınırları içinde yer alacak şekilde ya da okulun duvarı ortak sınır olacak biçimde özellikle de köylerde kurulan taziye evleri, deprem sonrası travma yaşayan çocuklar için son derece sorunludur. Bu gibi konuların tekrar düşünülmesi ve yeniden bir yapılanma sürecinde olan kentte özellikle dikkat edilmelidir.

8) Gençler, çalışmamızda var olduğu gibi öncesi ve sonrası detaylı düşünülmüş gönüllülük yapabileceği faaliyetlere ihtiyaç duymaktadır. Afet sonrasında sergilenen dayanışmanın, yaşatılması ve büyütülmesi açısından da önemli olan bu alan, gençleri aktif ve sorumlu vatandaşlık bilincini kazanmaları, bu kültürü pekiştirmeleri için haklar ve ödevler bağlamında koparılmadan gerçekleştirebilecekleri gönüllü çalışmalarının sayısı artırılmalıdır.

SÜREÇTE BİR ARAYA GELİNER PAYDAŞLAR

Bu bölümün amacı, proje sürecinde iş birliği yaptığımız kurumlar ve bu kurumlarla gerçekleştirdiğimiz faaliyetleri açıklamaktır.

FISA (Fikir ve Sanat Atölyeleri Derneği): FISA Çocuk Hakları Merkezi, 2005 yılında kurulmuş bir sivil toplum kuruluşudur. Çocukların haklarını savunur, güvenliklerini ve iyilik hallerini ön planda tutar. Çocukların yaşama, gelişme ve korunma haklarını savunur, bu hakların toplumda uygulanmasını sağlar. Eğitimler, etkinlikler düzenleyerek toplumsal farkındalık yaratır ve çocuk hakları ihlallerine karşı hukuki destek sunar. Ayrıca, çocuklar için sosyal hizmet projeleri geliştirir, travma ve istismar gibi durumlarda rehabilitasyon süreçlerine yardımcı olur. Yerel ve uluslararası iş birlikleri çerçevesinde, çocuk haklarının korunması ve güçlendirilmesi amacıyla çalışmalar yürütmektedir. Ayrıca, çocuklar için psikososyal destek programları uygulanmakta olup, çocukların maruz kaldığı hak ihlallerine karşı yeniden güçlenmelerine yardımcı olmaktadır. Bu bağlamda, çocukların haklarını ve özgürlüklerini korumak ve geliştirmek için sürekli çaba sarf etmektedir."

Proje sürecinde, FISA Çocuk Hakları Merkezi ekibiyle iş birliği yapılarak gönüllü eğitimleri düzenlenmiştir. Gençlerin katılım gösterdiği dernek ofisinde, yüz yüze alanında uzman eğitimciler ve psikologlar tarafından üç eğitim gerçekleştirilmiştir. İlk eğitimde "Çocuk, Çocuk Hakları ve Çocuk Algısı", ikinci eğitimde "Çocuk Koruma ve Çocuk Güvenliği", son eğitimde ise "Travma Sonrası Çocuklarla İletişim" konuları ele alınmıştır. Her bir eğitim, katılımcılara çocuk hakları ve güvenliği konularında derinlemesine bilgi sağlamak ve empatik bir iletişim kurma becerilerini geliştirmek amacıyla tasarlanmıştır.

KODA (Köy Okulları Değişim Ağı): KODA, 2016 yılından bu yana köylerdeki çocukların daha kaliteli eğitim alabilmesi için kapsamlı çalışmalar yürütmektedir. Dernek, öğretmenlere, öğretmen adaylarına ve ebeveynlere yönelik eğitim faaliyetleri düzenleyerek, kırsalda eğitim alanında farkındalık yaratmakta ve bu alandaki sorunlara dair araştırma ve savunuculuk çalışmaları yapmaktadır. Ayrıca, yerel koşullara uygun eğitim içerikleri geliştirerek, çocukların daha verimli ve nitelikli bir eğitim süreci geçirmelerini hedeflemektedir.

Proje sürecinde, KODA ile iş birliği yapılarak öğretmen atölyelerinin gerçekleştirilmesi hedeflenmiştir. Mevcut öğretmen atölyelerini yürüten eğitimcilerle, katılımcılara Travma Sonrası Çocuklarla İletişim, Kinetik Beyin Egzersizleri ve Zekâ Oyunları Eğitimi gibi alanlarda önemli beceriler kazandıran etkinlikler düzenlenmiştir. Bu eğitimler, öğretmenlerin çocuklarla daha etkili iletişim kurmalarını ve çeşitli eğitim yöntemleri ile öğrencilerin gelişimlerine katkı sağlamalarını amaçlamaktadır.

İhtiyaç Haritası: İhtiyaç Haritası, Türkiye genelinde insani yardım ihtiyaçlarını tespit etmek ve bu ihtiyaçlara yönelik çözüm üretmek amacıyla faaliyet gösteren bir sivil toplum kuruluşudur. 2015 yılında kurulmuş olan İhtiyaç Haritası, afetler, acil durumlar, ekonomik zorluklar ve sağlık sorunları gibi çeşitli insani krizlerde, ihtiyaç sahiplerine ulaşmayı ve yardım sağlamayı hedeflemektedir.

Süreç boyunca öğretmenlere sağlanan psiko-sosyal destek çalışmaları, İhtiyaç Haritası'nın "Yan Yanayız" projesiyle güçlendirilmiştir. 2022 yılında başlatılan bu proje, 6 Şubat depremi sonrasında daha da genişletilerek, depremden etkilenen yurttaşların psiko-sosyal destek ihtiyaçlarını çevrimiçi olarak karşılamaya yönelik bir platforma dönüştürülmüştür. Sahada iletişim kurulan öğretmenlerden destek talebinde bulunanlar, bu platforma yönlendirilmiş ve ihtiyaçları doğrultusunda psiko-sosyal destek almaları sağlanmıştır.

Sivil Toplum İçin Teknoloji Derneği: Sivil toplum ile yazılım sektöründe uzun zamandır çalışan kişilerden oluşan ekip, sivil toplum alanındaki kişi ve kurumların teknolojiye erişimlerini kolaylaştırmak, teknoloji okuryazarlığını artırmak ve teknoloji konusunda finansal ve zamansal verim yaratmak amacıyla, alanlarında uzmanlaşmış kişilerin bir araya gelerek oluşturdukları bir yapıdır. Sivil toplumun ihtiyaçlarına özel yazılımlar geliştirmekle birlikte, teknoloji alanındaki farkındalığı ve bilgiyi artırmak ve bu alandaki kaynakların verimli kullanılmasını sağlamak da kolektifin hedefleri arasında yer almaktadır.

Proje sürecinde, kolektif ile projenin en önemli çıktılarından olan haritalama ve bunun için gereken izleme ve veri sisteminin oluşturulmasında beraber çalışılmıştır.

NE ZAMAN
KARAMSARLIĞA DÜŞERSEN
BU DAYANIŞMAYI HATIRLA!

**DAYANIŞMA
İNSANLARI**